

BETÆNKNING**Afgivet af Erhvervsudvalget****vedrørende****Beslutningsforslag om at Naalakkersuisut pålægges fra og med EM 09 at afgive årlige redegørelser til Inatsisartut om Naalakkersuisuts varetagelse af Selvstyrets ejerinteresser i de helt eller delvist Selvstyreejede selskaber, herunder om den økonomiske situation og udvikling i det enkelte selskab, og om Naalakkersuisuts overvejelser og tiltag på baggrund heraf.**

(ATASSUT's medlemmer af Inatsisartut: Finn Karlsen, Siverth K. Heilmann, Knud Kristiansen)

Afgivet til beslutningsforslagets 2. behandling

Erhvervsudvalget har under behandlingen senest bestået af:
Inatsisartutmedlem Aqqaaluaq Egede, fm., Inuit Ataatigiit
Inatsisartutmedlem Niels Thomsen, nfm., Demokraterne
Inatsisartutmedlem Juliane Henningsen, Inuit Ataatigiit
Inatsisartutmedlem Siverth K. Heilmann, Atassut
Inatsisartutmedlem Doris Jakobsen, Siumut

1. Forslagets indhold og formål

Forslagsstillerne ønsker, at Naalakkersuisut forpligtes til at fremkomme med redegørelser om hvorledes Naalakkersuisut varetager sine ejerinteresser i de helt eller delvist Selvstyreejede selskaber. Forslagets målsætning er således at tilsikre Inatsisartuts medlemmer øget information om de helt eller delvist Selvstyreejede selskaber. Forslagsstillerne uddyber ikke hvilke typer af information, der helt eksakt efterspørges ud over de oplysninger, som allerede er tilgængelige igennem forskellige kanaler. Forslagsstillerne anser, at et øget informationsniveau med fordel kan tilsikres ved, at der udarbejdes en samlet oversigt over udviklingen i selskaberne og Naalakkersuisuts varetagelse af Selvstyrets ejerinteresser.

2. Inatsisartuts 1. behandling af forslaget

Udvalget konstaterer, at der var opbakning til forslaget intentioner fra et flertal af partierne i Inatsisartut.

3. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget kan indledningsvis tilslutte sig de holdninger, der både er udtrykt af Naalakkersuisut og partierne. Alle parter har således givet udtryk for, at det er vigtigt med transparens og åbenhed i den måde, de Selvstyreejede selskaber drives på. Der skal i den sammenhæng peges på, at flertallet af de helt eller delvist Selvstyreejede selskaber er undergivet aktieselskabslovens og årsregnskabslovens (eller tilsvarende) bestemmelser og forpligtigelser, hvad angår ledelse, forvaltning, ansvarlighed og oplysningsforpligtigelser. Der er således i lovgivningen udstukket rammer, der værner Selvstyrets ejerinteresser i de helt eller delvist

Selvstyrejede selskaber. I kraft af sin egenskab som enejer eller medejer i et aktieselskab kan Naalakkersuisut ifølge aktieselskabsloven afkræve følgende:

§ 76. Bestyrelsen og direktionen skal, når det forlanges af en aktionær og det efter bestyrelsens skøn kan ske uden væsentlig skade for selskabet, meddele til rådighed stående oplysninger på generalforsamlingen om alle forhold, som er af betydning for bedømmelsen af den reviderede årsrapport og selskabets stilling i øvrigt eller for spørgsmål, hvorom beslutning skal træffes på generalforsamlingen. Oplysningspligten gælder også selskabets forhold til andre selskaber i samme koncern. (citater slut)

(Anordning nr. 620 af 23. juni 2008 om ikrafttræden for Grønland af lov om aktieselskaber)

Der er således i aktieselskabslovgivningen indbygget bestemmelser, der sikrer ejeren adgang til at modtage vital information om virksomheden. Denne bestemmelse anses at give Naalakkersuisut et velegnet redskab, når det skønnes påkrævet at indhente yderligere information – f.eks. på baggrund af et ønske fra Inatsisartut.

Finansudvalget har jvf. Landstingslov nr. 18 af 20. november 2006 om ændring af landstingslov om landstinget og landsstyret mulighed for at benytte følgende bestemmelse for så vidt hvad angår Udvalgets behov for at modtage supplerende information om de helt eller delvist Selvstyrejede aktieselskaber i forbindelse med Udvalgets sagsbehandling.

”§ 16 a. Finansudvalget kan til brug for udvalgets behandling af forslag eller ansøgning om kapitalindskud i, garantistillelse for, eller anden økonomisk begunstiggelse af væsentlig betydning til, helt eller delvist hjemmestyrede aktieselskaber pålægge Landsstyret at søge nærmere bestemte oplysninger indhentet fra det pågældende selskab, om fornødent ved at anvende de muligheder, som er hjemlet i aktieselskabsloven og i selskabets vedtægter. Landsstyret stiller uden ophold de oplysninger, som Landsstyret på udvalgets opfordring indhenter, til rådighed for udvalget.

Stk. 2. Udvalget kan berostille udvalgets behandling af forslag eller ansøgninger som nævnt i stk. 1, indtil de oplysninger, som udvalget skønner fornødne, foreligger.

Stk. 3. I udvalget er medlemmerne og andre, der måtte være til stede under udvalgets drøftelser, forpligtet til at hemmeligholde oplysninger, de bliver bekendt med i udvalget i medfør af stk. 1, i det omfang oplysninger er givet i fortrolighed.”
(citater slut)

Bestemmelsen anses at give Finansudvalgets medlemmer mulighed for at få indsigt i fortrolige forhold i det omfang, dette måtte skønnes nødvendigt i forbindelse med Finansudvalgets sagsbehandling. Det vurderes, at Landstingsloven således bidrager til at sikre Inatsisartut en ganske udstrakt adgang til at kunne bedømme og føre et parlamentarisk tilsyn med hvorvidt Naalakkersuisut på en betryggende vis varetager og forvalter sit ejeransvar.

Revisionsudvalget er ligeledes omfattet af loven.

Herudover offentliggør alle selvstyrejede aktieselskaber reviderede hel- og halvårsregnskaber, i hvilke såvel offentligheden som Inatsisartuts medlemmer kan orientere sig om selskabernes økonomi samt andre forhold.

Endvidere er der i bilagene til Landskassens Regnskaber medtaget en lang række oplysninger om selskaberne og deres forhold.

Yderligere offentliggør langt de fleste selskaber af egen drift relevant information på internettet, hvor enhver af egen drift og til enhver tid kan opsøge viden.

Endelig har Inatsisartuts medlemmer via § 36 spørgsmål adgang til at anmode Naalakkersuisut om at uddybe sin varetagelse af ejerrollen såvel generelt som specifikt.

Inatsisartuts muligheder for at indhente information om de helt eller delvist Selvstyreejede aktieselskaber må på baggrund af gældende lovgivning og praksis således anses at være vidtstrakt.

Det forekommer, at Finansudvalget modtager orienteringer om udviklingen i de helt eller delvist selvstyreejede aktieselskaber. Finansudvalget modtager derudover selskabernes årsrapporter. Erhvervsudvalget skal i forlængelse heraf opfordre medlemmerne af Inatsisartut til at finde inspiration til deres politiske virke, ved at trække på den vidensbank af årsrapporter og anden tilgængelig information om de helt eller delvist Selvstyreejede aktieselskaber, som Finansudvalgets medlemmer allerede nu besidder.

Erhvervsudvalget bemærker, at Naalakkersuisut i sit svarnotat lader skinne igennem, at Naalakkersuisut er villig til at imødekomme forslagets intentioner. Naalakkersuisut fremhæver dog, at denne redegørelse kun i et begrænset omfang kan indeholde strategiske overvejelser om de enkelte selskaber. Udvalget anser at denne begrænsning er en logisk følge af, at de fleste af Selvstyrets virksomheder er organiseret i aktieselskabsformen. Denne selskabsform indebærer, at virksomhedens forretningsmæssige strategi formuleres af virksomhedens direktion og tiltrædes og tilses af virksomhedens bestyrelse. Selvstyret har på virksomhedens generalforsamling mulighed for at udtale sin kritik eller billigelse af den forretningsmæssige strategi og virksomhedens tilrettelæggelse af driften. Naalakkersuisut tilkendegiver ligeledes i sit svarnotat, at såfremt Inatsisartut måtte finde det hensigtsmæssigt, er Naalakkersuisut indstillet på afgive en årlig status vedrørende de helt eller delvist Selvstyreejede aktieselskaber efter generalforsamlingernes afslutning i udgangen af juni måned. Dette vil i praksis sige, at denne redegørelse vil kunne forelægges for Inatsisartut under efterårssamlingen. I denne redegørelse vil Naalakkersuisut beskrive sine overvejelser vedrørende den samfundsmæssige nytte af det offentlige ejerskab. Udvalget tager denne udmelding fra Naalakkersuisut til efterretning under henvisning til sin egen forståelse af aktieselskabsformen og de rammer og begrænsninger, der udstikkes heraf.

4. Forslagets økonomiske konsekvenser

Forslagsstiller har ikke forholdt sig til de økonomiske konsekvenser ved forslagets eventuelle vedtagelse. Ej heller er der angivet noget forslag til finansiering heraf. Dette må betegnes som en klar mangel ved forslaget. Erhvervsudvalget skal i denne forbindelse minde om, at Finansudvalget i sin betænkning til 2. behandlingen af finanslovsforslaget for 2010 har skrevet følgende:

*”1.2.4 Udgiftskrævende medlemsforslag
Inatsisartuts Formandskab har flere gange anbefalet overfor Inatsisartuts medlemmer, at der i begrundelsen for beslutningsforslag med økonomiske*

*konsekvenser medtages en beskrivelse af disse konsekvenser, men ikke nødvendigvis forslag til finansiering. Det må imidlertid konstateres, at der i langt de færreste medlemsforslag er medtaget sådanne oplysninger. Hermed svækkes Inatsisartuts beslutningsgrundlag, og der er en risiko for tilfældige prioriteringer af landskassens midler. Dette er uhensigtsmæssigt. Finansudvalget skal derfor **opfordre** Inatsisartuts medlemmer til i højere grad at iagttage opfordringen fra Formandskabet.”*

Erhvervsudvalget er selvsagt enig med Finansudvalget og Formandskabet i dette.

På det foreliggende grundlag må Erhvervsudvalget forstå forslagsstillers intentioner således, at forslagsstiller enten formoder, at der er uudnyttede ressourcer i Naalakkersuisuts bestyrelsessekretariat, eller at opgaven med udarbejdelse af redegørelser skal ske på bekostning af de øvrige opgaver, som bestyrelsessekretariatet varetager.

Såfremt opgaven ikke kan holdes indenfor de allerede givne rammer vil vedtagelse af forslaget medføre øgede administrative udgifter i Grønlands Selvstyre. De ønskede oplysninger skal indsamles og sammenskrives til en tilgængelig redegørelse. Denne redegørelse skal oversættes og gøres fysisk tilgængelig i enten trykt form eller som elektronisk publikation. Et forsigtigt skøn over udgifterne ligger på ca. 1/3 årsværk, svarende til omkring 150.000 kr. årligt. Hertil kommer udgifterne til publikation af redegørelsen. Disse kan ganske løseligt anslås til 50.000 kr. De samlede udgifter løber således op i omkring 200.000 kr. Disse udgifter skal holdes indenfor de allerede kendte bevillingsrammer på aktivitetsområde 10; Formanden for Naalakkersuisuts område.

Såfremt redegørelsen skal fremlægges til Inatsisartuts forhandling, skal der ligeledes ske en administrativ og politisk forberedelse af og opfølgning på denne forhandling. Det er næppe muligt nærmere at beregne udgifterne herved på nuværende tidspunkt.

5. Udvalgets indstilling

Et flertal bestående af repræsentanterne fra Inuit Atagatigiit, og Demokraterne indstiller på baggrund af Udvalgets overvejelser forslaget til forkastelse

Et mindretal i udvalget bestående af repræsentanten fra Atassut indstiller med nedenstående bemærkninger forslaget til vedtagelse.

Atassut finder det beklageligt at flertallet ikke ønsker at imødekomme intentionerne i beslutningsforslaget, da dette efter Atassut vurdering vil medvirke til at styrke Inatsisartuts oplysnings og beslutningsgrundlag, hvad angår parlamentets tilsyn med Selvstyrets varetagelse af sin aktionærrolle. Atassut vil til dette forslags anden behandling i sit ordføreindlæg fremkomme med yderligere argumenter til støtte for forslaget.

Et mindretal bestående af repræsentanten fra Siumut indstiller med nedenstående bemærkninger forslaget til vedtagelse.

Siumut lægger vægt på at det samlede Inatsisartut ikke mindst for så vidt angår de helt eller delvist selvstyrejede selskaber, fuldt ud skal kunne følge med udviklingen i disse og ikke kun gennem pressen.

Siumut vurderer således flertallets, repræsentanterne fra Inuit Atagatiit, og Demokraterne, indstilling som et forsøg på at lægge låg på noget.

Siumut mener at flertallets afvisning af ønsket om øget politisk information atter engang viser en tendens til at begrænse mulighederne for øget demokrati, og dette finder Siumut stærkt beklageligt.

Med disse bemærkninger og ovenstående forståelse af forslaget skal Erhvervsudvalget overgive beslutningsforslaget til 2. behandling.

, Formand